

**TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET**

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 08.05.2025 nr 1-4/25/2167

Meie 09.06.2025 nr 2-2/2025/0663

Arvamus tuumaenergia ja -ohutuse seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusele

Austatud energeetika- ja keskkonnaminister

Täname võimaluse eest avaldada arvamust tuumaenergia ja -ohutuse seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusele (VTK).

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) toetab VTK eesmärki luua siseriiklik õigusraamistik tuumaenergia kasutusele võtmise võimaldamiseks. TTJA nõustub VTK-s tooduga, et tuumaenergia kui väga madala süsinikusisaldusega energiaallika kasutusele võtmine võimaldab vähendada süsinikujalajälge, leevendada kliimamuutusi ning aitab kaasa Eesti kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamisele. TTJA hinnangul on tuumaenergia ohutuks ja nõuetele vastavaks kasutamiseks oluline luua rahvusvahelistele standarditele ja Euroopa Liidu nõuetele vastav regulatsioon, mis on kooskõlas Eesti vajaduste ja võimekusega. Regulatsioon peab tagama avalikkuse usalduse, et tuumaenergia kasutamine on ohutu inimese elule, tervisele, varale ja keskkonnale. Samuti peab see tagama, et riiklik järelevalve on piisav ja järjepidev ning et kaasnevad hüved kaaluvad üles võimalikud riskid.

Seoses VTK-s esitatuga soovib TTJA jagada järgmisi tähelepanekuid.

1. VTK-s toodud teave ei ole piisav, et hinnata kavandatava regulatsiooni mõju ulatust. Samuti ei ole võimalik selle teabe põhjal anda sisulist panust kavandatava regulatsiooni koostamiseks.
2. Kavandatavate seaduste arvu ja võimalike rahvusvaheliste tuumavastutuse konventsioonidega liitumise alternatiive on VTK-s nimetatud, kuid nende sisuline võrdlus puudub. Alternatiivsete võimaluste vahel valiku tegemiseks on oluline teada nende positiivseid ja negatiivseid külgi ning milline on nende osas teiste riikide praktika ja Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuuri (IAEA) soovitusel.

Täiendavate tuumavastutuse konventsioonidega liitumise kaalumisel on oluline arvestada nii avalikkusele pakutava kaitse ulatust (kas ainult tervis ja vara või lisaks ka keskkond jms) kui ka võimaliku tuumatehnoloogia tarnija nõudega.

Kuivõrd uus regulatsioon toob endaga kaasa paljude seaduste muutmise, tuleks TTJA

hinnangul kaaluda uue regulatsiooni ja sellega kaasnevate muudatuste rakendamist eraldi rakendusseadusega.

3. Tuumaregulaatori loomisega seoses on VTK-s käsitletud ainult ühte varianti, milleks on uue valitsusasutuse loomine. Ühe võimaliku alternatiivina on käsitlemata jäetud tuumaregulaatori loomine mõne olemasoleva valitsusasutuse juurde. Eesti piiratud finants- ja inimressursi juures võiks see olla täiesti arvestatav alternatiiv.
4. Arvestades, et VTK-s toodud alternatiivsete võimaluste osas puuduvad võrdlusanalüüsid ja hindamata on jäänud uue regulatsiooni mõju tegelik ulatust, tuleb TTJA hinnangul vajalikud analüüsid teha regulatsiooni eelnõu koostamise käigus ja eelnõu seletuskirjas selgelt välja tuua, milline on selle tegelik mõju ühiskonnale, sh riigi eelarvele, ja milles seisneb valitud alternatiivide paremus võrreldes teiste kaalumisel olnud alternatiividega.

Kokkuvõtlikult toetab TTJA tuumaenergia kasutusele võtmise võimaldamiseks siseriikliku õigusraamistiku loomist, kuid palub vastava regulatsiooni väljatöötamisel võimalusel arvestada eespool toodud tähelepanekutega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Talving
peadirektor